శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే పంచదశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే పంచదశోఽధ్యాయః ॥

మైత్రేయ ఉవాచ
ప్రాజాపత్యం తు తత్తేజః పరతేజోహనం దితిః।
దధార వర్షాణి శతం శంకమానా సురార్దనాత్ ॥ **1** ॥

లోకే తేన హతాలోకే లోకపాలా హతౌజసః।
న్యవేదయన్ విశ్వసృజే ధ్వాంతవ్యతికరం దిశాం ॥ **2** ॥

దేవా ఊచుః
తమ ఏతద్విభో వేత్థ సంవిగ్నా యద్వయం భృశం।
న హ్యవ్యక్తం భగవతః కాలేనాస్పృష్టవర్త్మనః ॥ **3** ॥

దేవదేవ జగద్ధాతర్లోకనాథశిఖామణే।
పరేషామపరేషాం త్వం భూతానామసి భావవిత్ ॥ **4** ॥

నమో విజ్ఞానవీర్యాయ మాయయేదముపేయుషే।
గృహీతగుణభేదాయ నమస్తేఽవ్యక్తయోనయే ॥ **5** ॥

యే త్వానన్యేన భావేన భావయంత్యాత్మభావనం।
ఆత్మని ప్రోతభువనం పరం సదసదాత్మకం ॥ **6** ॥

తేషాం సుపక్వయోగానాం జితశ్వాసేంద్రియాత్మనాం।
లబ్ధయుష్మత్ప్రసాదానాం న కుతశ్చిత్పరాభవః ॥ **7** ॥

యస్య వాచా ప్రజాః సర్వా గావస్తంత్యేవ యంత్రితాః।
హరంతి బలిమాయత్తాస్తస్మై ముఖ్యాయ తే నమః ॥ **8** ॥

స త్వం విధత్స్వ శం భూమంస్తమసా లుప్తకర్మణాం।
అదభ్రదయయా దృష్ట్యా ఆపన్నానర్హసీక్షితుం ॥ **9** ॥

ఏష దేవ దితేర్గర్భ ఓజః కాశ్యపమర్పితం।
దిశస్తిమిరయన్ సర్వా వర్ధతేఽగ్నిరివైధసి ॥ **10** ॥

మైత్రేయ ఉవాచ
స ప్రహస్య మహాబాహో భగవాన్ శబ్దగోచరః।
ప్రత్యాచష్టాత్మభూర్దేవాన్ ప్రీణన్ రుచిరయా గిరా ॥ **11** ॥

బ్రహ్మోవాచ
మానసా మే సుతా యుష్మత్పూర్వజాః సనకాదయః।
చేరుర్విహాయసా లోకాన్ లోకేషు విగతస్పృహాః ॥ **12** ॥

త ఏకదా భగవతో వైకుంఠస్యామలాత్మనః।
యయుర్వైకుంఠనిలయం సర్వలోకనమస్కృతం ॥ **13** ॥

వసంతి యత్ర పురుషాః సర్వే వైకుంఠమూర్తయః।
యేఽనిమిత్తనిమిత్తేన ధర్మేణారాధయన్ హరిం ॥ **14** ॥

యత్ర చాద్యః పుమానాస్తే భగవాన్ శబ్దగోచరః।
సత్త్వం విష్టభ్య విరజం స్వానాం నో మృడయన్ వృషః ॥ **15** ॥

యత్ర నైఃశ్రేయసం నామ వనం కామదుఘైర్ద్రుమైః।
సర్వర్తుశ్రీభిర్విభ్రాజత్కైవల్యమివ మూర్తిమత్ ॥ **16** ॥

వైమానికాః సలలనాశ్చరితాని యత్ర
గాయంతి లోకశమలక్షపణాని భర్తుః।

అంతర్జలేఽనువికసన్మధుమాధవీనాం
గంధేన ఖండితధియోఽప్యనిలం క్షిపంతః ॥ **17** ॥

పారావతాన్యభృతసారసచక్రవాక -
దాత్యూహహంసశుకతిత్తిరిబర్హిణాం యః ।
కోలాహలో విరమతేఽచిరమాత్రముచ్చై -
ర్భృంగాధిపే హరికథామివ గాయమానే ॥ **18** ॥

మందారకుందకురబోత్పలచంపకార్ణ -
పున్నాగనాగబకులాంబుజపారిజాతాః ।
గంధేఽర్చితే తులసికాభరణేన తస్యా
యస్మింస్తపః సుమనసో బహు మానయంతి ॥ **19** ॥

యత్సంకులం హరిపదానతిమాత్రదృష్టై -
ర్వైదూర్యమారకతహేమమయైర్విమానైః ।
యేషాం బృహత్కటితటాః స్మితశోభిముఖ్యః
కృష్ణాత్మనాం న రజ ఆదధురుత్స్మయాద్యైః ॥ **20** ॥

శ్రీ రూపిణీ క్వణయతీ చరణారవిందం
లీలాంబుజేన హరిసద్మని ముక్తదోషా ।
సంలక్ష్యతే స్ఫటికకుడ్య ఉపేతహేమ్ని
సమ్మార్జతీవ యదనుగ్రహణేఽన్యయత్నః ॥ **21** ॥

వాపీషు విద్రుమతటాస్వమలామృతాప్సు
ప్రేష్యాన్వితా నిజవనే తులసీభిరీశం ।
అభ్యర్చతీ స్వలకమున్నసమీక్ష్య వక్త్ర -
ముచ్ఛేషితం భగవతేత్యమతాంగ యచ్ఛ్రీః ॥ **22** ॥

యన్న వ్రజంత్యఘభిదో రచనానువాదా -
చ్ఛృణ్వంతి యేఽన్యవిషయాః కుకథా మతిఘ్నీః ।

యాస్తు శ్రుతా హతభగైర్నృభిరాత్తసారా -
స్తాంస్తాన్ క్షిపంత్యశరణేషు తమఃసు హంత ॥ **23** ॥

యేఽభ్యర్థితామపి చ నో నృగతిం ప్రపన్నా
జ్ఞానం చ తత్త్వవిషయం సహధర్మ యత్ర।
నారాధనం భగవతో వితరంత్యముష్య
సమ్మోహితా వితతయా బత మాయయా తే ॥ **24** ॥

యచ్చ వ్రజంత్యనిమిషామృషభానువృత్త్యా
దూరేయమా హ్యుపరి నః స్పృహణీయశీలాః।
భర్తుర్మిథః సుయశసః కథనానురాగ -
వైక్లవ్యబాష్పకలయా పులకీకృతాంగాః ॥ **25** ॥

తద్విశ్వగుర్వధికృతం భువనైకవంద్యం
దివ్యం విచిత్రవిబుధాగ్ర్యవిమానశోచిః।
ఆపుః పరాం ముదమపూర్వముపేత్య యోగ -
మాయాబలేన మునయస్తదథో వికుంఠం ॥ **26** ॥

తస్మిన్నతీత్య మునయః షడసజ్జమానాః
కక్షాః సమానవయసావథ సప్తమాయాం।
దేవావచక్షత గృహీతగదౌ పరార్ధ్య -
కేయూరకుండలకిరీటవిటంకవేషౌ ॥ **27** ॥

మత్తద్విరేఫవనమాలికయా నివీతౌ
విన్యస్తయాసితచతుష్టయబాహుమధ్యే।
వక్త్రం భ్రువా కుటిలయా స్ఫుటనిర్గమాభ్యాం
రక్తేక్షణేన చ మనాగ్రభసం దధానౌ ॥ **28** ॥

ద్వార్యేతయోర్నివివిశుర్మిషతోరపృష్ట్వా
పూర్వా యథా పురటవజ్రకపాటికా యాః।

సర్వత్ర తేఽవిషమయా మునయః స్వదృష్ట్యా
యే సంచరంత్యవిహతా విగతాభిశంకాః ॥ **29** ॥

తాన్ వీక్ష్య వాతరశనాంశ్చతురః కుమారాన్
వృద్ధాందశార్ధవయసో విదితాత్మతత్త్వాన్ ।
వేత్రేణ చాస్ఖలయతామతదర్హణాంస్తౌ
తేజో విహస్య భగవత్ప్రతికూలశీలౌ ॥ **30** ॥

తాభ్యాం మిషత్స్వనిమిషేషు నిషిధ్యమానాః
స్వర్హత్తమా హ్యపి హరేః ప్రతిహారపాభ్యాం ।
ఊచుః సుహృత్తమదిదృక్షితభంగ ఈష -
త్కామానుజేన సహసా త ఉపప్లుతాక్షాః ॥ **31** ॥

మునయ ఊచుః
కో వామిహైత్య భగవత్పరిచర్యయోచ్చై -
స్తద్ధర్మిణాం నివసతాం విషమః స్వభావః ।
తస్మిన్ ప్రశాంతపురుషే గతవిగ్రహే వాం
కో వాఽఽత్మవత్కుహకయోః పరిశంకనీయః ॥ **32** ॥

న హ్యంతరం భగవతీహ సమస్తకుక్షా -
వాత్మానమాత్మని నభో నభసీవ ధీరాః ।
పశ్యంతి యత్ర యువయోః సురలింగినోః కిం
వ్యుత్పాదితం హ్యుదరభేది భయం యతోఽస్య ॥ **33** ॥

తద్వామముష్య పరమస్య వికుంఠభర్తుః
కర్తుం ప్రకృష్టమిహ ధీమహి మందధీభ్యాం ।
లోకానితో వ్రజతమంతరభావదృష్ట్యా
పాపీయసస్తయ ఇమే రిపవోఽస్య యత్ర ॥ **34** ॥

తేషామితీరితముభావవధార్య ఘోరం
తం బ్రహ్మదండమనివారణమస్త్రపూగైః।
సద్యో హరేరనుచరావురు బిభ్యతస్తత్
పాదగ్రహావపతతామతికాతరేణ ॥ **35** ॥

భూయాదఘోని భగవద్భిరకారి దండో
యో నౌ హరేత సురహేలనమప్యశేషం।
మా వోఽనుతాపకలయా భగవత్స్మృతిఘ్నా
మోహో భవేదిహ తు నౌ వ్రజతోరధోఽధః ॥ **36** ॥

ఏవం తదైవ భగవానరవిందనాభః
స్వానాం విబుధ్య సదతిక్రమమార్యహృద్యః।
తస్మిన్ యయౌ పరమహంసమహామునీనా -
మన్వేషణీయచరణౌ చలయన్ సహశ్రీః ॥ **37** ॥

తం త్వాగతం ప్రతిహృతౌపయికం స్వపుంభి -
స్తేఽచక్షతాక్షవిషయం స్వసమాధిభాగ్యం।
హంసశ్రియోర్వ్యజనయోః శివవాయులోల -
చ్ఛుభ్రాతపత్రశశికేసరశీకరాంబుం ॥ **38** ॥

కృత్స్నప్రసాదసుముఖం స్పృహణీయధామ -
స్నేహావలోకకలయా హృది సంస్పృశంతం।
శ్యామే పృథావురసి శోభితయా శ్రియా స్వ -
శ్చూడామణిం సుభగయంతమివాత్మధిష్ణ్యం ॥ **39** ॥

పీతాంశుకే పృథునితంబిని విస్ఫురంత్యా
కాంచ్యాలిభిర్విరుతయా వనమాలయా చ।
వల్గుప్రకోష్ఠవలయం వినతాసుతాంసే
విన్యస్తహస్తమితరేణ ధునానమబ్జం ॥ **40** ॥

విద్యుత్ఖిపన్మకరకుండలమండనార్హ -
గండస్థలోన్నసముఖం మణిమత్కిరీటం।
దోర్దండషండవివరే హరతా పరార్ధ్య -
హారేణ కంధరగతేన చ కౌస్తుభేన ॥ **41** ॥

అత్రోపసృష్టమితి చోత్స్మితమిందిరాయాః
స్వానాం ధియా విరచితం బహుసౌష్ఠవాఢ్యం।
మహ్యం భవస్య భవతాం చ భజంతమంగం
నేమున్నిరీక్ష్య నవితృప్తదృశో ముదా కైః ॥ **42** ॥

తస్యారవిందనయనస్య పదారవింద -
కింజల్కమిశ్రతులసీమకరందవాయుః।
అంతర్గతః స్వవివరేణ చకార తేషాం
సంక్షోభమక్షరజుషామపి చిత్తతన్వోః ॥ **43** ॥

తే వా అముష్య వదనాసితపద్మకోశ -
ముద్వీక్ష్య సుందరతరాధరకుందహాసం।
లబ్ధాశిషః పునరవేక్ష్య తదీయమంఘ్రి -
ద్వంద్వం నఖారుణమణిశ్రయణం నిదధ్యుః ॥ **44** ॥

పుంసాం గతిం మృగయతామిహ యోగమార్గై -
ర్ధ్యానాస్పదం బహు మతం నయనాభిరామం।
పౌంస్నం వపుర్దర్శయానమనన్యసిద్ధై -
రౌత్పత్తికైః సమగృణన్ యుతమష్టభోగైః ॥ **45** ॥

కుమారా ఊచుః

యోఽంతర్హితో హృది గతోఽపి దురాత్మనాం త్వం
సోఽద్యైవ నో నయనమూలమనంత రాద్ధః।

యర్హ్యేవ కర్ణవివరేణ గుహాం గతో నః
పిత్రానువర్ణితరహా భవదుద్భవేన ॥ **46** ॥

తం త్వాం విదామ భగవన్ పరమాత్మతత్త్వం
సత్త్వేన సంప్రతి రతిం రచయంతమేషాం ।
యత్తేఽనుతాపవిదితైర్దృఢభక్తియోగై -
రుద్గ్రంథయో హృది విదుర్మునయో విరాగాః ॥ **47** ॥

నాత్యంతికం విగణయంత్యపి తే ప్రసాదం
కింత్వన్యదర్పితభయం భ్రువ ఉన్నయైస్తే ।
యేఽంగ త్వదంఘ్రిశరణా భవతః కథాయాః
కీర్తన్యతీర్థయశసః కుశలా రసజ్ఞాః ॥ **48** ॥

కామం భవః స్వవృజినైర్నిరయేషు నః స్తా -
చ్చేతోఽలివద్యది ను తే పదయో రమేత ।
వాచశ్చ నస్తులసివద్యది తేఽంఘ్రిశోభాః
పూర్యేత తే గుణగణైర్యది కర్ణరంధ్రః ॥ **49** ॥

ప్రాదుశ్చకర్థ యదిదం పురుహూత రూపం
తేనేశ నిర్వృతిమవాపురలం దృశో నః ।
తస్మా ఇదం భగవతే నమ ఇద్విధేమ
యోఽనాత్మనాం దురుదయో భగవాన్ ప్రతీతః ॥ **50** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
తృతీయస్కంధే జయవిజయయోః సనకాదిశాపో నామ పంచదశోఽధ్యాయః ॥